

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

nr. 414 / 12.10.2023

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru organizarea și funcționarea Departamentului pentru Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană*, inițiată de domnul deputat PNL Andrei Daniel Gheorghe și un grup de parlamentari PNL (Bp. 352/2023).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare înființarea Departamentului pentru Integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană (DIRMUE), instituție administrativă autonomă, cu personalitate juridică, cu misiunea de a acorda asistență tehnică instituțiilor și autorităților publice din Republica Moldova exclusiv cu privire la procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Potrivit inițiativei legislative, DIRMUE urmează a fi condusă de un președinte cu rang de secretar de stat, organizarea și funcționarea aparatului propriu, numărul de posturi, statutul personalului, atribuțiile acestuia și structura organizatorică urmând a fi stabilite prin regulamentul

de organizare și funcționare, aprobat prin hotărâre a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, personalului din aparatul de specialitate urmând a i se aplica prevederile *Legii nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

II. Observații

1. Cu titlu general, precizăm că, în prezent, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, al Departamentului pentru Relația cu Republica Moldova, al mai multor ministere de linie și al unor agenții guvernamentale se derulează deja un consistent efort de asistență și ajutor pentru Republica Moldova, inclusiv în ceea ce privește pregătirea pentru aderarea la Uniunea Europeană.

În actualul context, este necesară, cu prioritate:

- coordonarea efortului consistent acordat Republicii Moldova;
- identificarea cât mai corectă a nevoilor pe care Republica Moldova le are și, de asemenea, a soluțiilor de ajutor;
- asumarea responsabilă a sarcinilor ce revin fiecărei instituții guvernamentale românești.

Eventuala înființare a unei structuri noi precum cea propusă prin inițiativa legislativă poate genera o redundanță nedorită în efortul României de ajutorare a Chișinăului.

În plus, crearea a încă unui post de secretar de stat cu responsabilități specifice pentru relația cu Republica Moldova contravine politicii actuale a Guvernului de reducere a cheltuielilor.

O eventuală soluție la acest moment ar putea fi înființarea unei structuri proprii a Parlamentului, în cadrul aparatului tehnic parlamentar, care să ofere asistență pentru integrare în relația de la Parlament la Parlament.

2. Din analiza *Expunerii de motive* rezultă că intenția de reglementare vizează înființarea unei noi persoane juridice, DIRMUE, iar nu doar organizarea și funcționarea acesteia, așa cum rezultă din titlul inițiativei legislative și din cuprinsul art. 1 alin. (1).

În ceea ce privește înființarea unei autorități administrative autonome, menționăm că relevante sunt, pe de o parte, dispozițiile de drept comun privind înființarea unei persoane juridice, cuprinse în Titlul IV – Persoana juridică, art. 187 și următoarele din *Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare*, și, pe de altă parte, dispozițiile speciale vizând regimul juridic al unei autorități administrativ autonome, cuprinse la art. 117 alin. (3) din *Constituția României, republicată*, și Titlul III – *Autoritățile administrativ autonome* din Partea a II-a – *Administrație publică centrală*, art. 69-74 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare*.

Având în vedere cele menționate, era necesară instituirea, la art. 1 alin. (1) din propunerea legislativă, a unei dispoziții exprese de înființare a DIRMUE, ca autoritate administrativă autonomă.

Totodată, având în vedere calitatea de persoană juridică a noii entități propuse, sunt aplicabile dispozițiile art. 187 din *Codul civil*, potrivit cărora "*Orice persoană juridică trebuie să aibă o organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu, afectat realizării unui anumit scop licit și moral, în acord cu interesul general*".

Se deduc, astfel, cele trei elemente constitutive ale persoanei juridice, organizare, patrimoniu propriu și scop licit și moral, lipsa oricăruia dintre ele fiind de natură să conducă la nulitatea persoanei juridice în cauză, conform art. 196 din *Codul civil*.

Semnalăm că inițiativa legislativă nu cuprinde dispoziții care să dea relevanță celor 3 elemente constitutive la care am făcut referire mai sus.

Astfel, în ceea ce privește scopul, acesta nu este prevăzut expres, putând fi doar subînțeles din dispozițiile art. 1 alin. (1), referitoare la "*misiunea*" DIRMUE.

Referitor la patrimoniul propriu, inițiativa legislativă nu conține nicio dispoziție în legătură cu modul de constituire inițială a acestuia, aspect sancționat cu nulitatea de către art. 196 alin. (1) lit. g) din *Codul civil*.

Tot în legătură cu regimul juridic aplicabil persoanelor juridice, menționăm că "*începerea*" și "*încetarea*" activității unei persoane juridice poartă denumiri specifice de "*înființare*" și "*desființare*", fiecare dintre aceste instituții de drept având stabilit regimul său specific.

3. În ceea ce privește activitatea de acordare a asistenței tehnice autorităților/instituțiilor din Republica Moldova, semnalăm că aceasta pare a fi stabilită atât ca scopul (misiunea) persoanei juridice – art. 1 alin.(1), cât și atribuție a acesteia – art. 2 alin. (1) lit. a).

4. Referitor la statutul personalului DIRMUE, apreciem că dispozițiile cuprinse la art. 4 sunt lipsite de claritate și precizie, ceea ce ar putea atrage critici de neconstituționalitate din perspectiva art. 1 alin.(3) și (5) din *Constituție*.

Astfel, nu rezultă ce se înțelege prin sintagma "*același statut cu personalul din aparatul de lucru al celor două Camere ale Parlamentului*", cu atât mai mult cu cât prevederile următoare din art. 4 par a stabili drepturi și obligații distincte ale personalului DIRMUE față de personalul reglementat de *Legea nr. 7/2006*.

Sunt, de asemenea, criticabile din punct de vedere al clarității și preciziei prevederile art. 4 alin. (6) din care nu rezultă în ce situații posturile de execuție și conducere urmează a se ocupa prin concurs, examen sau numire.

În acest sens, precizăm că art. 4 trebuia formulat cu luarea în considerare a prevederilor art. 466 din *Codul administrativ*, referitoare la ocuparea funcției publice.

5. Potrivit art. 5 alin. (1) din inițiativa legislativă, DIRMUE "*i se va alocă un spațiu pentru desfășurarea activității, la nivelul clădirii Palatului Parlamentului*".

Menționăm, însă că, fiind persoană juridică, DIRMUE are nevoie de un sediu, acesta fiind un element esențial al organizării sale de sine stătătoare (art. 187 din *Codul civil*). Apreciam că, din cauza modului defectuos de redactare a normei, art. 5 alin. (1) nu poate constitui o dispoziție de stabilire a sediului, iar lipsa sediului persoanei juridice în actul de înființare este sancționată cu nulitatea de către art. 196 alin. (1) lit. g) din *Codul civil*.

6. Din analiza dispozițiilor art. 5 alin. (2) rezultă că DIRMUE urmează a fi finanțată din/și din venituri proprii, fără, însă, ca inițiativa legislativă să cuprindă vreo dispoziție cu privire la sursele de finanțare a activității DIRMUE ori cu privire la modul de constituire a veniturilor proprii.

7. Apreciem că aplicarea prevederilor inițiativei legislative ar putea conduce la un impact negativ asupra bugetului consolidat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

Având în vedere că pentru România a fost declanșată procedura de deficit excesiv (EDP), întrucât deficitul ESA a depășit pragul stabilit de reglementările europene de 3% din PIB în anul 2019, pentru respectarea angajamentelor asumate în ceea ce privește încadrarea în ținta de deficit, Guvernul a luat măsuri pentru diminuarea unor cheltuieli de funcționare ale instituțiilor și autorităților publice reglementate de legislația în vigoare.

În ceea ce privește fișa financiară a inițiativei legislative, precizăm faptul că aceasta nu poate fi elaborată având în vedere că inițiativa legislativă nu menționează modul de finanțare al DIRMUE, numărul de posturi pe care îl va avea instituția și nici dimensiunea spațiului pe care îl va ocupa.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă.
Ion-Marko CIOLACU
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului